

TANDORI DEZSŐ

„Ami egyszer csodálatos formát nyert...”

(Pilinszky Jánosnak)

Tragikus, mint minden elmerült éden. S ha épp csak tolmácsolok valami ilyet; ami egyszer már csodás formát öltött. Egyszerűen és igénytelenül. Olyan egyszerű lenne örökké élni velük, oly semmi igény. Elkezdeném visszapergetni az életemet e kilenc madárért. Uszodába járnék, ingyen jeggyel, a régi uszodába. Végigmennék az Erzsébet királyné úton, még nem tudnék újabb ismerőseimről, kiknél az ő rokonaik élnek. Tágas lenne a hirtelen, elhíhetetlen tavasz a januári éggel, az üres fákkal, hatalmas házikenyekkel a húsboltokban. Nem gondolnék vágóhidakra, és képzeletemet újabb s újabb lények vonzanák. Ahogy ma is. Mi ez akkor, hajnalban, ahogy felébredek, és fázom? Pedig milyen meleg van miattuk, mennyire kell nekik ez a meleg. A vak rögtön vizelni kezd, ha csak egy fokot süllyed a hőmérséklet. Ülök a téli, sötét hajnalban, mely nem a megkönnyebbülést hozza, nem az első jelet, ülök a fürdőszobában, és vacogok. Aztán elkezdek borotválkozni, és képes volnék elfogyasztani egy választott ebédet. Erről nem volt szó, amikor rájuk találtam. Tovább fogok élni. Vagy nem? Kilenc halál, kilencszer nem tudom hány hajnal, kibírhatatlan vízszintes testhelyzet. Minden kibírhatatlan, ami nem az igazi. Minden kibírható. Megyek, vitamint gyúrok kenyérgalacsinokba, ápolok egy sötétlila lábat. Majd csak visszanyeri rendes fakó drapp színét. Mondd, csakugyan, mi is lett a kutyáddal? Tudod, akit odaajándékoztál. Én ezt tudom, mi; én is adtam oda, egyetlen egyszer, madarat. Mintha másodszor hullt volna ki onnét, ahol valami már egyszer csodálatos formát nyert, vissza tragikus édenébe.

Milyen könnyű lenne ezzel a puszta borítékkal, csak így végigmenni, amerről hoztam őt hat és fél éve, végigütogetni könnyedén az ágak végeit. De hát a súly, a táp, az etetés sincs közelebb ahhoz, ami oly távol került tőlünk, az egyszerűség és az igénytelenség.

[1984]

